

alles te vertellen wat hij wil. In het bijzonder moeten mededeelingen omtrent derden, indien deze van geen beteekenis zijn voor de strekking der verklaring, als wederrechtelijk worden beschouwd (*Journal de Neurologie*).

ELLEENDE IN OOSTENRIJK. — In November zal de nieuwe ziekenfondsenwet door het Oostenrijksche Parlement worden behandeld, en men maakt zich geen illusies meer, dat de volksvertegenwoordigers zich zullen storen aan de noodkreten, die uit de artsenwereld tot hen zijn opgestegen. Het grootste deel der bevolking zal tot de ziekenfondsen moeten toetreden en het gemiddeld inkomen der artsen zal zeker lager dalen dan dat van een groot aantal leden der ziekenfondsleden. Reeds nu zijn er 3000 van de 10000 artsen, die nog geen inkomen van 600 gulden hebben en de inkomstengrens der werkliedenkassen zal 1800 gulden bedragen, terwijl de verplichte Meisterkrankenkassen en de vrije Hilfskassen voor de overige burgers nog grootere Nabobs zullen herbergen. Overigens is voor tal van leden der geleerde standen in Oostenrijk het hongerslijden geen kunst. Een denkbeeld van de armoede der studenten verkrijgt men uit de cijfers der „mensa academica”, een gaarkeuken, door weldadige lieden in het leven geroepen, waar studenten goedkoop eten kunnen krijgen. Door de verhooging der vleeschprijzen is, bij een gelijk aantal bezoekers, het aantal geleverde porties vleesch in het vorige jaar gedaald van 306807 tot 251788. De porties meelspijzen zijn matig gestegen (van 97316 tot 104228), en de porties groenten zijn sterk gestegen, van 76857 tot 133418. Deze gedwongen vegetariërs behoeven, naar het oordeel der regering, ook later als dokter geen vleesch te eten (*Deutsche med. Wochenschr.*).

PINKHOF.

INGEZONDEN.

ONS ONDERSTEUNINGSFONDS.

Het doel en de strekking van ons ondersteuningsfonds zijn te weinig bekend.

Toen ter gelegenheid van den maaltijd in „Kunstmin” te Dordrecht op Maandag 6 Juli j. l. na een opwekkend woord van collega MARI, prof. TREUB rondging om giften in te zamelen voor het fonds ter ondersteuning van *behoefte* kunstgenooten en weduwen van leden onzer Maatschappij, maakte een reeds bejaard collega de opmerking, dat zulks gekheid was, ieder geneesheer moest zelf maar voor zijn weduwe zorgen. Hij bedoelde, dat ieder onbemiddeld geneesheer zijn leven voldoende moest verzekeren, maar vergat, dat ons fonds niets met een levensverzekering te maken heeft en dat het karakter van ons fonds slechts *aanvullend* kan zijn. Een zeer jeugdig ambtsbroeder, eerst sedert een jaar als zoolanig gevestigd, vroeg mij na afloop van den maaltijd, waarvoor men dat geld aan tafel had opgehaald? Hij was lid van een afdeling, maar geen enkel bestuurslid, noch de correspondent, had hem iets verteld van een ondersteuningsfonds. Hij hoorde er toen door mij voor het eerst van.

Ik heb hier de naamlijst der contribuanten van het fonds voor mij. Is het nu niet wat erg als men ziet, dat, terwijl acht afdelingen vijf gulden of meer per lid bijdragen, er b. v. één afdeling van 28 leden is, die slechts één contribuant heeft, terwijl het niet moeielijk zou zijn namen te noemen van hoogleeraren, specialisten of andere geneesheeren met praxis aurea, die voor dit doel nauwelijks een stuiver per week afstaan? Ik voor mij geloof dat dr. SCHRÖDER gelijk heeft, die in het *Tijdschrift* van 1907 (I, blz. 159) beweerde, dat op ons ondersteuningsfonds te weinig de aandacht wordt gevestigd.

Het blijkt althans niet algemeen bekend te zijn, dat zoovele weduwen onverzorgd achterblijven en in enkele gevallen meer armoede lijden dan sommige bedeeden. De aanvragen om ondersteuning zijn dikwijls zeer wel-sprekend. Het gaat niet aan hier een reeks van veelal lange brieven te publiceeren, maar dat uit die epistels overvloedig blijkt, hoe hard sommige dokters-weduwen het te verantwoorden hebben, is een feit.

En daar nu in de laatste algemeene vergadering te Rotterdam door de ver-werping van het voorstel van Alkmaar en O. besloten is het, zooals tot nog toe, op vrijwillige bijdragen te laten aankomen, is het m. i. thans de geschikte tijd voor de besturen der afdelingen en in het bijzonder voor de *correspon-denten* van het ondersteuningsfonds om ieder in hun kring de leden op te wekken tot flinke jaarlijksche bijdragen.

Maar men moet zich, zooals dr. JUDA het op de algemeene vergadering ge-zegd heeft, persoonlijk tot de menschen richten, want alleen op die wijze heeft men succes.

Wanneer verder ieder in zijn kring bij passende gelegenheden b. v. bij jubilea, stemming maakt voor ons fonds en ieder gegoed collega bij testament een klein bedrag, b. v. honderd gulden, aan het fonds vermaakt, zoodat hij ook na zijn dood feitelijk contribuant blijft, dan geloof ik dat er kans op is, dat het ondersteuningsfonds zal gaan bloeien en tot eer verstreken van onze Maatschappij.

Rotterdam, 2 October 1908.

Dr. S. J. HALBERTSMA.

GONORRHOEA EN SPECIFICITEIT.

Ieder die er, van de algemeen gangbare beschouwingen ook maar eenigs-zins afwijkende opvattingen over de specificiteitsleer op na durft te houden, ook al doet hij dat aan de hand van exacte onderzoekingen, moet er nu eenmaal tegen kunnen, dat hem de kritiek niet wordt gespaard. Indien dit geschiedt op een in hoofdzaak zakelijke wijze, zooals in het ingezonden stukje van de heeren VAN HOUTUM en POLAK DANIELS, kan zulks niet anders dan nut opleveren.

Het zakelijke in het stukje van VAN HOUTUM en POLAK DANIELS komt hierop neer:

1°. Het is hun niet duidelijk, waarom de verhouding van den onderzochten coccus tegenover de kleuring van GRAM niet is aangegeven; het zou hun nl. verwonderen, indien ook in dit opzicht overeenstemming ware verkregen.

2°. Meenen zij er op te moeten wijzen, dat een modern bacterioloog bij de bespreking van de specificiteit bestaande biologische reacties niet mag verzwijgen, wat bij ons onderzoek wel is geschied.